

Spis treści

Przedmowa do 11. wydania 10

Wprowadzenie: Większe społeczne zaangażowanie na rzecz osób z niepełnosprawnością intelektualną-wyzwania dzisiejszych czasów

I. Historyczny rozwój pomocy społecznej i pedagogicznej 14

1. Mityczna obrona i selekcja społeczna 14

2. Oświecenie i pierwsze teorie pedagogiczne 15

3. Ośrodki opieki i szkoły specjalne 21

4. Darwinizm społeczny i wykluczenie w kwestii kształcenia 23

5. Przyznanie prawa do nauki i tworzenie szkół dla osób z niepełnosprawnością intelektualną 26

6. Tendencje integracyjne 28

7. Rozwój oligofrenopedagogiki 29

II. Niepełnosprawność intelektualna - wyjaśnienie i klasyfikacja pojęcia 36

1. Intelpekt a mózg - podejście neurobiologiczne 36

2. Problem klasyfikacji 38

2.1. Ten „inny” - zagadka 38

2.2. Próba klasyfikacji z punktu widzenia pedagogiki terapeutycznej 39

2.3. Obciążenia historyczne 41

2.4. Określenie pejoratywne 42

2.5. Wielkość zmienna społecznie 42

2.6. Złożone pojęcie 42

2.7. Pojęcie, którego należy unikać? 43

2.8. Pojęcie trudne do zdefiniowania 46

3. Specjalistyczne podejście i koncepcje definicji 47

3.1. Aspekt medyczno-genetyczny 47

3.2. Aspekt psychologiczny 50

3.3. Aspekt socjologiczny 54

3.4. Kolejne wyniki badań epidemiologicznych niepełnosprawność wieloraka

3.5 Aspekt pedagogiczny

3.5.1. Potrzeby w ujęciu pedagogiki specjalnej 62

3.5.2. Potrzeba pomocy w ujęciu pedagogiki terapeutycznej i w kontekście pedagogiki społecznej 63

3.5.3. Zmiana niepełnosprawności intelektualnej poprzez procesy pedagogiczne 64

III. Podstawy antropologiczne, etyczne i społeczne

1. Niepełnosprawność intelektualna - obraz człowieka i ludzka godność 67

2. Sporna wartość życia - kiedyś i dziś ^

2.1. Rys historyczny

2.2. Etyczne wyzwania w dzisiejszym świecie

2.2.1. Tezy bioetyczne: czy istnieje jakość życia?

2.2.2. Wskazania ekonomiczne: koszty użytkowanie - rachunki .

2.2.3. Normy prawne: mniejsze prawo do szacunku? 73

2.2.4. Minimalne kryteria bycia „pełnowartościowym” człowiekiem? 74

3. Etyka szanowania każdej istoty ludzkiej	
4. Etos pedagogiki terapeutycznej - pełnia obecności	
5. Autonomia - samookreślenie	^
6. Zależność i związanie	
7. Pomoc międzyludzka	
8. Społeczne zaangażowanie integracja/inkluzja	
9. Religijne samookreślenie	9*
10. Inkluzja jako prawo społeczno-polityczne	
IV. Podstawy psychologiczne - procesy rozwoju i uczenia się	99
1. Niepełnosprawność intelektualna a rozwój	99
1.1. Teorie koncentrujące się na defektach	99
1.2. Teorie interakcyjno-strukturalne	100
2. Związki z rozwojem małych dzieci niedotkniętych niepełnosprawnością	107
3. Społeczne wkraczanie w relacje	112
3.1. Społeczna interakcja	
3.2. Komunikacja..	1,8
3.2.1. Komunikacja poprzez język	"9
3.2.2. Ogólna zdolność językowa i właściwa sprawność językowa .	
	123
3.2.3. Komunikacja niewerbalna	125
3.2.4. Autyzm - bariery komunikacyjne	'27
3.2.5. Komunikacja a wychowanie	'28
3.3. Zachowanie zgodne z pozycją społeczną a tożsamość	
	'30
4. Rozwój osobowości	'32
4.1. Psychodynamiczna teoria rozwoju	'33
4.2. Zaburzenia psychiczne	'35
4.3. Specjalny przypadek spektrum zaburzeń autystycznych	
	136
5. Rozwój a teorie uczenia się	139
5.1. Elementaryjne teorie uczenia się	139
5.2. Złożone teorie uczenia się	140
5.3. Czynniki motywujące do nauki	142
5.4. Rozwój moralny	144
V. Ocena pedagogiczno-psychologiczna	150
1. Zadania diagnostyki pedagogiczno-psychologicznej	
	150
2. Obszary i metody diagnostyczne	153
2.1. Fizyczne warunki rozwoju	153
2.2. Kontekst społeczny	155
2.3. Zdolność intelektualna	155
2.4. Rozwój społeczny	157
2.5. Cechy osobowości	158
VI. Procesy wychowania i kształcenia: podstawowe pojęcia	
	160
1. Ogólna potrzeba wychowywania	161
2. Indywidualne różnice zdolności edukacyjnych	162
3. Wychowanie i kształcenie jako jedność	166
4. Orientacja w świecie społecznym - koncepcja humanoekologiczna	

w kontekście pedagogiki terapeutycznej	170
4.1.Systemy humanoekologiczne	170
4.2.Normalizacja świata społecznego	171
VII.Cele procesów wychowania i kształcenia	175
1. Cel indykatywny: możliwość życia jako pełnowartościowy człowiek - integracja personalno-społeczna	178
1.1.Kształtowanie osobowości poprzez integrację personalną	179
1.2.Kształtowanie społeczne poprzez integrację/inkluzję społeczną	180
2.Podcele procesów wychowania i kształcenia	181
2.1.Zdobywanie życiowego zaufania	182
2.2.Wykształcenie umiejętności życiowych	184
2.3.Przekazywanie życiowej orientacji	185
2.4.Kształtowanie postaw życiowych	> ⁸⁸
2.5.Podcele jako układ współrzędnych	I ⁸⁸
VIII.Procesy kształcenia i uczenia się	190
1.Kształtujące uczenie się jako praktyczne uczenie się	191
2.Uczenie się przez doświadczenie	192
3.Całościowe uczenie się poprzez działanie	193
4.Uczenie się poprzez ćwiczenie	'98
5.Modyfikacja zachowania - specjalne techniki nauczania	200
5.1.Metody terapii zachowania	201
5.2.Technologia nauczania w ujęciu psychologii behawioralnej	202
IX.System wychowania i instytucje edukacyjne	205
1.Wczesna interwencja	² ^8
2.Przedszkole.....	^{2,0}
3.Szkoła.....	²¹²
3.1.Prawo do edukacji szkolnej	
3.2.Szkoła wolna od dyskryminacji „nienadających się do integracji dzieci z niepełnosprawnością intelektualną	
3.3.Pierwsze koncepcje wspólnych zajęć	^
3.4.Inkluzja edukacyjna jako zróżnicowany model	^
3.5.Rozwój jakości	
X.Proces kształcenia (nauczania - uczenia się)	
1.Szkoła jako świat uczenia się i świat społeczny . . .	230
2.Szkoła specjalna jako kooperatywny ośrodek specjalistyczny	^
3.Treści nauczania - obszary uczenia się	
4.Od modelu rozwoju do modelu działania	
4.1.Kształcenie nastawione na rozwój - normatywny model rozwoju ...	237
4.2.Model kształcenia nastawionego na działanie	239
5.Zasady dydaktyczne	²⁴²
5.1.Indywidualizacja	
5.2.Aktywizacja..	
5.3.Całościowość..	²⁴⁵

5.4.Zróżnicowanie celów nauczania	246	
5.5.Zrozumiałość i przekaz	247	
5.6.Dopasowanie do rozwoju	249	
5.7.Mówienie wspomagane działaniem	251	
5.8.Społeczna motywacja do uczenia się	252	
6.Emocjonalność w toku procesu kształcenia		253
7.Specjalne formy kształcenia	² Λ ⁴	
8.Pedagogiczne wsparcie dzieci i młodzieży dotkniętych głębszą niepełnosprawnością intelektualną	² Λ ⁶	
9.Niewerbalne techniki komunikacji	260	
10.0 technikach szkolnych	² Λ ³	
11.Organizacja nauczania w szkole specjalnej wspierającej rozwój intelektualny	² Λ ⁰	
12.Organizacja uczenia się w szkole inkluzyjnej		² 72
13.Zaburzenia zachowania w klasie	² ?5	
13.1.Złożoność terminu i częstotliwość występowania		² 75
13.2.Teorie wyjaśniające	216	
13.3.Możliwości pedagogiczne	278	
XI. Relacja wychowawcza	280	
1.Ogólne znaczenie interakcji pedagogicznej	280	
2.Relacja dialogowa (Martin Bubcr)	283	
3.„Bezinteresowna” pomoc a „wypalenie zawodowe”		287
XII.Rodzice i rodzina	290	
1.Emocjonalne obciążenie postaw rodzicielskich		291
2.Procesy zachodzące w rodzinie	²⁹⁴	
3.Pomoc dla rodziców - współpraca	297	
3.1.Rozmowy z rodzicami	297	
3.2.Proces doradztwa jako komunikacja ze światem społecznym		300
3.3.Rodzice jako partnerzy	301	
4.Wychowanie w rodzinie	³ Λ ²	
XIII.Wychowanie w zakładzie opieki	309	
XIV. Kształcenie w wieku dorosłym	³ , ⁴	
1.Wkraczanie w dorosłość	³¹⁴	
2.Wsparcie edukacyjne dla osób dorosłych		³ , ⁶
2.1. Zinstytucjonalizowane kształcenie dorosłych		³ 1 ⁷
2.1.1.Zadania...	³¹⁸	
2.1.2.Aspekty dydaktyczne	319	
2.1.3.Instytucje	³²¹	
2.2.Konstruktywna pomoc w codziennym życiu		321
2.2.1.Mieszkalnictwo wspomagane	³²²	
2.2.2.Wsparcie w sferze partnerstwa i seksualności		323
2.2.3.Wsparcie w sferze czasu wolnego	³²⁴	
2.2.4.Zatrudnienie wspomagane	³²⁵	
3.Pomoc starszym osobom z niepełnosprawnością intelektualną w ich codziennym życiu	³²⁷	
3.1.Zdefiniowanie problemu	327	
3.2.Proces starzenia się	³²⁸	
3.3.Kształcenie osób starszych	329	
Bibliografia.....		